

**POSOLSTVO POSVÁTNEJ SYNODY
PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI V ČESKÝCH KRAJINÁCH A NA SLOVENSKU**

PASCHA CHRISTOVA 2026

Duchovní otcovia, bratia a sestry,

dnes, keď sa spolu s celou Cirkvou radujeme zo sviatku sviatkov a z víťazstva života nad smrťou, zvolávame s radosťou v nádeji na budúce vzkriesenie:

CHRISTÓS VOSKRÉSE!

Počas paschálnych bohoslužieb budeme mnohokrát opakovať tropár sviatku, v ktorom sa ukrýva hlboký zmysel a nesmierna sila. Znovu a znovu budeme opakovať slová: *Christós voskrése iz mértvych, smértiju smért' popráv i súščym vo hrobích život darováv*. Prečo sa však v tomto najradosnejšom tropári kresťanskej Cirkvi vzkriesenie spomína len raz, zatiaľ čo smrť a hrob až tri razy? Pretože človek po páde do hriechu vytláča zo svojho vedomia myšlienku na smrť, lebo tá odníma hodnotu všetkému, čo sa nám hriech pokúša predstaviť ako významné. Spomienka na smrť je taká trýznivá, že hovoriť o nej je pre niektorých ľudí neznesiteľné, či dokonca neprístojné. Práve preto budeme počas najväčšieho sviatku cirkevného roka mnohokrát počuť slová: *smértiju smért' popráv*. Pretože Christovo Vzkriesenie navždy premohlo hrôzu smrti – usmrtilo a pošliapalo samotnú smrť.

Prepodobný Izák Sýrsky zvoláva: „Aké podivuhodné je Božie milosrdenstvo! Aký úžas vyvoláva blahodať nášho Boha a Stvoriteľa! Aká je to sila, ktorá všetko dokáže! Aká nesmierna добрota, podľa ktorej nás hriešnych znovu pozdvihol a obnovil! Kto bude mať dosť síl, aby Ho oslávil? Veď blahodať Jeho Vzkriesenia spôsobila, že to, čo je porušiteľné, si oblieklo neporušiteľnosť (porov. 1 Kor 15, 54), a ten, čo padol do podsvetia, povstal v sláve!“

Také sú slová o Vzkriesení od jedného z najznámejších svätých Otcov Sýrie – krajiny, ktorá je spolu s Palestínou a Egyptom považovaná za kolísku kresťanskej duchovnosti. V týchto krajinách, tak ťažko skúšaných v priebehu dejín, sú aj dnes tisíce ľudí prenasledovaných a zabíjaných len preto, že sú Christovými učeníkmi. Ich krv do seba vpíja zem, ktorú kedysi skropila aj krv nášho Spasiteľa. A akoby to nestačilo, provokácie a rastúce napätie v medzinárodných vzťahoch spôsobujú stále nové ozbrojené konflikty, ktoré zraňujú alebo pripravujú o život ďalšie státisíce ľudí.

Svetové spoločenstvo dospelo do stavu, keď sa dialóg nahrádza vyhrážkami a mierová koexistencia národov nepredvídateľnou agresiou. Nenechajme sa touto atmosférou všeobecnej neistoty ochromiť. V čase, keď sa hluk politických sporov a rinčanie zbraní pokúšajú umlčať hlas svedomia, je viac ako kedykoľvek predtým potrebné naše svedectvo o pokoji, ktorý nám odkázal sám Christos (Jn 14, 27) – o Božom pokoji, ktorý prevyšuje každý rozum (porov. Flp 4, 7) a má moc zmeniť strojcov vojen na tvorcov pokoja a Božích synov (Mt 5, 9), ak ho vpustia do svojho srdca.

Smrť tých, ktorí sa nezriekli vzkrieseného Christa a teraz slávia večnú Paschu na nebesiach, je hodná toho, aby sme na ňu pamätali. Nezabúdajme však ani na tých, ktorých život je ustavične v ohrození kvôli neochote, neschopnosti alebo nezodpovednosti mocných tohto sveta. V Božích očiach je nesmierne vzácny akýkoľvek prejav ľudskej dobroty, súcitu a spolupatričnosti. Múdry Kazateľ kedysi povedal: „Púšťaj svoj chlieb po vode, lebo po mnohých dňoch ho zas nájdeš“ (Kaz

11, 1). Ak podáme niekomu v ťažkej chvíli pomocnú ruku, možno raz niekto pomôže aj nám.

S úctou k statočnosti kresťanských mučeníkov a pamiatke obetí všetkých krviprelievání urobme všetko pre to, aby sa kresťanské dedičstvo – plod práce a duchovného zápasu nespočetného množstva výnimočných svätých, ktorých dielo nás inšpiruje už dve tisícročia – nestalo v našej krajine minulosťou. Na pleciach každého z nás leží zodpovednosť za to, aby sa kresťanský život a civilizácia nestali iba spomienkou, ale práve naopak, aby vždy znova dodávali celému svetu nový dych a nádej.

Zdá sa, akoby sa v našich dňoch akákoľvek náboženská viera stávala neželaným prežitkom. Akoby skúsenosť pokojného spolunažívania ľudí rôznych národností a vierovyznaní prestávala byť základným spoločenským princípom. Množstvo radikálne či liberálne naladených ľudí otvorene pohŕda akýmkoľvek tradíciami a kultúrou. Preto je obzvlášť dnes dôležité, aby sme o svojej viere vydávali dobré svedectvo životom podľa nej. Majme na pamäti, že len od nás závisí, či zachováme vieru a svätosť v sebe a v našich deťoch pre ďalšie pokolenia, alebo či o našej krajine zostane iba zmienka, že aj tu kedysi žili kresťania.

Každodenný život je skúškou viery človeka, jeho pevnosti a odhodlania, ale zároveň aj príležitosťou zjaviť svetu moc vzkrieseného Christa, ktorý žije a pôsobí v oddaných ľudských srdciach. Preto chráňme a bráňme jeden druhého. Vstúpme spoločne do jednoty Christovej lásky, ktorá sa dnes vylieva z Jeho životodarného Hrobu. Podľa slov paschálnej stichiry objímme sa navzájom a každému povedzme, že je nám blízky – pretože tak to naozaj je. Niekedy si môžeme pripadať malí a bezvýznamní, ale aj to najmenšie dobro, ktoré vykonáme, má moc zmeniť chod dejín.

V Christovi, ktorý vstal z mŕtvych, sme všetci v jednote Svätého Ducha zhromaždení do Jeho Cirkvi, Archy spásy, ktorej Kormidelníkom je On Sám – Ten, ktorý má na Svojich rukách a nohách rany po klincoch. Jeho bok bol prebodnutý kopijou, ale Jeho srdce plné lásky zostáva pre nás vždy dokorán otvorené. Nech svetlo Jeho Zmŕtvychvstania naplní pokojom naše dni!

† **Rastislav**

arcibiskup prešovský,
metropolita českých krajín a Slovenska

† **Michal**

arcibiskup pražský a českých krajín

† **Juraj**

arcibiskup michalovsko-košický

† **Izaiáš**

biskup olomoucko-brniansky